

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopolodne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 8.

Celje, v torek, dne 12. januarja 1909.

Leto I.

Zganimo se tudi mi!

(Poziv na slovenske obrtnike iz pereg
stanovskega tovariša.)

Veselo napreduje pri Slovencih
organizacija posameznih stanov, posebej
našega kmetijstva. V strokovnih kme-
tjskih zadrugah so se odprli sloven-
skemu kmetijstvu novi viri dohodkov,
in vlada to gibanje krepko podpira.
Tudi nas nepoljedelce mora ta napre-
dek le veseliti. Tudi pri drugih stano-
vih (trgovcih, delavcih, uradnikih itd.)
organizacija po Slovenskem napreduje.

A naše obrtništvo? Naše obrtne
zadruge, po večini kolektivne, nikakor
ne odgovarjajo svojemu namenu. Mnogo
jih je v nasprotnih rokah, druge zopet
vsled preobsežnega delokroga ne mo-
rejo delovati v prid članov. A glavna
napaka pri vsem je: pomanjkanje stika
med vsemi temi zadrugami. Pri drugih
narodih imajo vse obrtne zadruge tesno
organizacijo, združujejo se v zveze.
Tudi pri nas bo mogoče v prid obrt-
ništva doseči kaj edino potom zadrug.

Le pogledimo: ko se je lani prire-
dila v Gradcu obrtna razstava, kdo je
bil, ki je dosegel znatno subvencijo,
da se je razstava sploh mogla prire-
diti? Zveza obrtnih zadrug! Kdo je
dosegel, da se je v Gradcu ustanovil
poseben takomenovani „zavod za po-
speševanje obrti“, katerega vlada iz-
datno podpira? Zveza obrtnih zadrug!
Kdo povzroča, da se vrše po nemškem
Štajerskem obrtni poučni shodi, poučni
tečaji itd., ki neizmerno mnogo pripo-
morejo k povzdigi obrti? Zveza obrt-
nih zadrug!

In mi slovenski obrtniki? — Pa
morda poreče kateri: pa se pridružimo
Gradcu! Prijatelj! Skoro gotovo je, da
nas tam ne bi sprejeli, in če bi nas
morda tudi, imeli bi v tej zvezi ravno
toliko pravic in bi se ravno tako ozi-
rali na naše želje, potrebe in zahteve,
kolikor se ozirajo danes nanje — v
trgovski in obrtni zbornici, kamor per-
centualno ravno toliko davka plaču-
jemo kakor Nemci.

Vsak slovenski obrtnik mora spre-
videti, da je edina uspešna pot k cilju:
ustanovitve lastne zveze za
Spodnji Štajer. Ne samo zgoraj
našteti, ampak še mnogo drugih teht-
nih vzrokov govori za to. Vpijemo in
pišemo: našemu obrtniku je treba stro-
kovne izobrazbe, a nikogar ni, ki bi
tej opravičeni zahtevi vekom prišel.
Če imamo svojo močno zvezo zadrug,
se nam ne bo več moglo odrekati, da
se pošlje enkrat tja enkrat drugam
takozvanega strokovnega uči-
telja, katerih je vlada nastavila za
vse stroke obrtništva, da s ponkom
pomagajo dvigati obrtniški stan, da na
željo zvez prihajajo in prirejajo po-
učne tečaje za pomočnike in tudi
za — mojstre.

In tudi rešitvi vprašanja popolne
državne obrtne šole s sloven-
skim učnim jezikom bi s po-
močjo zveze prišli zopet za korak bliže.
Obrtniki smo glede strokovne izobrazbe
doslej silno zanemarjali svoje dolžnosti,

posebej mi slovenski. Le pogledimo: v
malokateri stroki imamo res izvežbane
obrnike. A dejstvo je, da le dobro izu-
čen in izobražen obrtnik more dan-
danes izhajati in — zadovoljno živeti.
Danes pa čujemo na vseh straneh med
obrniki godrnjanje, a ti, ki največ
godrnjajo, se ne potrkajo nikdar na
prsa in se nikdar ne vprašajo: koliko
pa žrtvujem za to, da bi si dobil stro-
kovno izobrazbo?

Naša naloga je: dobiti svojo obrtno
šolo, da dobimo izobražen obrtniški
zarod. Če so slovenski kmetovalci na
Štajerskem dosegli kmetijsko šolo, mora
tudi slovensko obrtništvo doseči zavod
za svoje izobraževanje.

A še en povod je, ki mora nas
slovenske obrtnike naravnost s silo
začeti združevati, če sploh hočemo svoj
stan ubraniti propasti. Časopisi so pri-
nesli vest, da je vlada ustanovila
obrti svet, sestojč iz 75 članov.
Ti so poklicani, da pomagajo vladi v
delu za povzdigo obrti. 29 članov obrt-
nega sveta izvolijo trgovske in obrtne
zbornice, 29 članov zveze obrtnih za-
drug, 17 članov pa imenuje vlada. Kdo
bo v tem obrtnem svetu zastopal nas
Slovence? Ali bo morda graška trg-
obrtne zbornice izvolila kakega Slo-
venca? Ne! Zveze obrtnih zadrug pa
še nimamo — ostanj nam torej še
edino dvomljivo upanje, da vlada vsaj
v tem vprašanju pusti pot pra-
vici in pokliče tudi iz slovenske Šta-
jerske zastopnika slovenskih obrtnikov
v to korporacijo. Kakor rečeno, je to
upanje dvomljivo, ker vpliv na imeno-
vanje bodo imeli poslanci, in sicer v
prvi vrsti poslanci mest in trgov kot
zastopniki obrtnega stanu, in to je pri
nas — Marckhl.

Upam pa vendar, da so v tem
slučaju tudi naši poslanci storili svojo
dolžnost*) in je torej upati, da bo tudi
iz Štajerske vsaj eden slovenski za-
stopnik v obrtnem svetu.

A baš ta slučaj nam živo priča,
kako težko smo grešili slovenski obrt-
niki, da se že davno nismo pobrigali
za svojo organizacijo. Da smo osnovali
zvezo obrtnih zadrug že pred meseci,
bi imeli v državnem obrtnem svetu, ki
se sestavi tekom par tednov, tudi mi
svoja 2 sigurna zastopnika.

Česar v svoji kratkovidnosti dolgo
nismo hoteli videti, k temu so nas pri-
silile razmere. Čas je tu, slovenski
obrniki, če ga zamudimo danes, smo
izgubljeni. Priprave za ustanovitev
zveze obrtnih zadrug se vrše. Poziv-
ljamo vse obrtne zadruge ši-
rom Spodnje Štajerske, da
nemudoma pošljejo pristopne
izjave začasno na slovensko
obrtno društvo v Celju. Kakor
hitro se oglasi zadostno število, se
zveza osnuje.

Slovenski obrtniki! V sa-
mopomoči in v izobrazbi je
rešitev!

*) Iz zanesljivega vira vemo, da se je to
sgodilo. Op. uredn.

**Trgovci in obrtniki inse-
rirajte v „Narodnem
Dnevniku“! Vse svoje co-
bralce in bralke prosimo,
da se pri naročilih skli-
cujejo na naš list!**

Srbsko pismo.

Belgrad, 8. januarja.

Vse je nestrpno pričakovalo dneva,
ko se v narodni skupščini otvori javna
razprava o zunanji politiki, ki je danes
središče, okolu katerega se vrti vsa
državna politika. Ta nestrpnost je pri-
hajala odtod, ker se je splošno mislilo,
da v tej razpravi pridejo na površje
velika nasprotstva, ki so po mnenju
mnogih obstojala med vlado in parla-
mentom glede vprašanja Bosne in Her-
cegovine.

Razprava sama je radi tega vse
iznenadila, posebno pa odločilne kroge
na Dunaju, ki so se nadjali, da se pri
tej priliki ne samo ne doseže sporazum
med vlado in parlamentom, nego da
stopijo na dnevni red zopet stara vpra-
šanja iz notranje srbske politike, s čer-
mur bi bila oslabiljena pozicija Srbije
na zunaj.

Srbski politiki so se tudi dobro
zavedali, da bi vsak strankarski prepir
Srbijo oslabil in ker tega veselja niso
hotel privoščiti Aehrenthalu, se je pre-
tvorila skupščinska razprava v zunanji
politiki v veličanstveno manifestacijo
narodne enodušnosti v vprašanju obrambe
vitalnih interesov države in celokup-
nega naroda in v ravnotako impozantno
manifestacijo za slovansko vzajemnost.

Takega razpoloženja kakor teh
dni v srbski narodni skupščini še nik-
dar ni bilo. Srbija še nikdar ni bila v
odprtem konfliktu s tako močno državo
kot sedaj in ravno sedaj je vse go-
vore ministrov in narodnih poslancev
prevevala taka odločnost in samozavest,
katere je videti samo pri narodih, ki
so se odločili za vojno, pripravljeni
padati kot snopje za sveto narodno
stvar.

V srbski javnosti sta tok in zavr-
šetak te razprave izzvala silno navdu-
šenje, ker se je končno dosegla popolna
enodušnost v vprašanju Bosne in Her-
cegovine. Srbske zahteve so sedaj v
tem vprašanju jasno določene: Bosni
in Hercegovini naj se da avtonomija
pod sultanovo suvereniteto in pod kon-
trollo evropskih velikih sil, a en del
Bosne in Hercegovine naj se odstopi
Srbiji in Črni gori, da se doseže teri-
torijalna spojitve teh dveh srbskih
držav.

Na Dunaju je pa ta razprava na-
redila prav slab vtis, kakor se je moglo
tudi pričakovati in sedaj je vojna ne-
varnost znatno povečana. Sicer niti do-
sedaj ni bilo upanja, da se konflikt
reši mirnim potom, ali sedaj je ta nada
tudi pri optimistih reducirana na ničlo.
Malo se bo še čakalo, da se vidi, kaj
bo s konferenco, potem pa spregovori
„ultima ratio“ — orožje. P.

Sijajna manifestacija za slovensko vseučilišče.

Konec.

Ljubljana, dne 10. prosinca 1909.

Jurist Natlačen nadaljuje: Nič
manj žalostne so razmere na graškem
vseučilišču, kjer je rektor Hilde-
brand (pfuj-klici!) našel imenitno
sredstvo za omalovaževanje slovenskega
vseučiliškega vprašanja. Tajnik Brock-
hausen, kateri vleče za par podpisov
šest Knafovih štipendij, celih 3600 K
na leto, je namreč napisal v „Neue
Freie Presse“ članek, v katerem piše
za italijansko univerzo v Trstu, od-
ločno pa odklanja slovensko vseučilišče,
češ, da smo Slovenci še daleč, daleč
nesposobni za tak najvišji učni zavod.
In ta članek je Hildebrand izrezal iz
lista in ga dal nabiti v avli. Slovensko
dijaštvo je poslalo deputacijo k njemu,
ki je zahtevala, naj se ta članek takoj
odstrani, in obenem tudi zahtevala, da
da rektor slovenskemu dijaštvu dvorano
na vseučilišču za zborovanje v zadevi
slovenskega vseučilišča. Ta zahteva ni
nič nenavadnega, kajti nemškimi dija-
kom so vse dvorane odprte, tudi če
jih ne rabijo za vseučiliške namene,
temveč celo tudi za agitacijo za „Süd-
marko“ in „šulferajn“. Hildebrand se
je umaknil na precej moder način.
Rekel je deputaciji, naj pride po od-
govor v treh ali štirih dneh.

Deputacija je, prišedši od rektorja,
hotela pri glavnem vходу poročati zbra-
nemu slovenskemu dijaštvu o svojem
uspehu, a tega ni mogla storiti, ker so
jo nemški nacionalci sprejeli s huron-
skim vpitjem. Slišale so se celo besede:
„Iščite svojega vseučilišča
na stranišču!“ (Burni klici: „ne-
sramnost!“) In zgodilo se je še več.
Napadli so vodjo slovenske
deputacije, pobili ga, da se
je zgrudil okrvavljen na tla,
in ga še na tleh obdelovali s
palicami! — (Občinstvo razburjeno
kliče: „pfuj! škandall!“)

Po treh dneh je res šla zopet slo-
venska deputacija k rektorju, a ta ji
je odgovoril: Zadnjič vam nisem
mogel ugoditi, danes pa no-
čem! (Klici: „Rector magnificus!“)
„Nikar ne mislite, da bi po zadnjih
dogodkih v Ljubljani dopustil kaj ta-
kega!“

Dogodil se je pa v avli graškega
vseučilišča nato še drug slučaj. Nemški
buršak je stopil k lovenskemu dijaku
in ga udaril v obraz. Ko ga je pa ta
prijel in zahteval, da se legitimira, je
buršak pokazal vse svoje figamstvo
in se umaknil za varni kordon nemških
dijakov.

Ko so slovenski dijaki hoteli dobiti
drugod dvorano, so nemški buršaki za-
stavili vse sile, da bi onemogočili slo-
venska dijaška društva, šli so
k hišnim gospodarjem, naj odpovedo
prostore slovenskim društvom. (Klic:
„Ali to morda ni bojkot?“) Ker niso
dosegli nič, so razbili okna na hišah,
kjer imata prostore „Tabor“ in „Tri-
glav“, katerim je bilo potem odpove-

dano stanovanje. (Dr. Pegan: „To je hudodelstvo javnega nasilstva!“) in ga še sedaj nimata.

Na avstrijskih univerzah je zavlada anarhija, slovenski dijak je brezpraven, a on to mirno prenaša. Ali čim hujše nas bodo pritiskali, tem več bo povoda za uresničenje naših zahtev po slovenskem vseučilišču, tem prej bomo imeli slovensko vseučilišče v Ljubljani! (Burno, dolgotrajno odobravanje! Živio! Klic: „Revolverje v roko, pa ga bomo dobili!“) Vse občinstvo ploska in hrupno odobrava. Komisar pozivlja predsednika, naj zabrani take medklice. Predsednik pove to občinstvu, a odgovarjajo mu: „Prav je tako! Prav ima!“

Predsednik prečita nato brzojavni pozdrav akademičnega društva „Adrije“ v Pragi.

Slovensko vseučiliško vprašanje.

Slovensko vseučiliške zahteve.

K besedi se oglasi med. Černič („Slovenija“):

O slovenskem vseučiliškem vprašanju se je že mnogo razpravljalo. Priznati moramo, da smo v zadevi slovenskega vseučilišča vedno le nazadovali, ne pa napredovali. Bili so časi, ko smo Slovenci imeli slovenska predavanja na juridični fakulteti v Gradcu, vse poznejše slovenske zahteve v tem oziru so bile zaman, niti glas mogočnih taborov ni bil zaslišan na cesarskem Dunaju. Stvar je potem nekako zaspala. Drugače pa so postale te razmere z letom 1898. ko je deželni zbor kranjski dovolil pol milijona kron za ustanovitev slovenskega vseučilišča in je občinski svet ljubljanski naklonil v isti namen 100.000 K. Poleg tega pa je deželni zbor še ustanovil dve ustanovi po 800 gld. za slovenske dijake, ki bi se pripravljali za bodočo docenturo na slovenskem vseučilišču. Ali stem je bilo tedaj tudi končano vse delo. Stvar se je zopet zbudila šele leta 1901. z vseučiliško debato v državnem zboru, ki pa je ostala tudi brezuspešna.

Zadeva je potem namesto naprej naredila velikanski korak nazaj, k čemer so bili povod razni Schwarzi, (klici: pfuj, Schwarz!). Prišlo je tako daleč, da se hoče slovenskemu dijaštvu naravnost onemogočiti vseučiliške študije. Nemci so namreč izpoznali, da ne morejo konkurirati s pridnim in nadarjenim slovenskim dijakom. Če pa hočejo še nadalje živeti svojim dijaškim idealom, jim je to popolnoma nemogoče, in zato se hočejo na drug način iznebiti slovenske konkurence, katera bi bila tem večja, ako bi Slovenci dobili svoje lastno vseučilišče. Cela nemška javnost se je dvignila proti slovenski visoki šoli, a ne samo proti tej, temveč tudi proti slovenskemu dijaštvu na avstrijskih nemških vseučiliščih, kateremu hoče vzeti obstoj na teh visokih šolah. Ali videli so, da tudi ta metoda ne pomaga, in posegli so po drugem sredstvu; izstradati hočejo slovensko dijaštvo.

S tem pa je stopilo slovensko vseučiliško vprašanje v popolnoma nov štadij, kajti ako Nemci res izvrše svoj načrt, potem ne bode mogla niti ena desetina onega slovenskega dijaštva, ki je sedaj na vseučiliščih, dovršiti svojih študij, in potem je odprta pot nemškemu hajlovcu in pretepačem v slovenske dežele. Da pride potem tudi slovenski narod na psa, je umljivo.

Tem razmeram mora biti enkrat konec. Ali kdo ga naj napravi? Šolska oblast, ne vem, ali ga ne sme, ali neče? (klic: „ne smel!“) Tolikokrat se je že kaj obljubilo, ali šolska oblast je vedno našla kaka vratca, da se je izmuznila skozi nje. V dokaz naj navedem slučaj, ki se je zgodil meni samemu lansko leto v Gradcu. Ko pridem na vseučili-

lišče, so nemški burši zahtevali od mene, naj se izkažem s šulferajnskim znakom. Šel sem k rektorju Hanauseku in zahteval pomoči proti takemu nasilstvu. Rekel mi je rektor, da obsoja to nasilstvo, a pripomnil, da so to storili nekaki „undisciplinirte Elemente“, da ne more nastopiti proti njim, ker bi se potem drugi razburili. (Klic: „kranjske žandarje naj bi gor vzeli!“) S kakšno impertinenco je pognal rektor Hildebrand slovensko dijaštvo, je znano. S takimi ljudmi nečemo imeti nikakega stika več, zato pa proč od Dunaja in proč od Gradca! (Živahno pritrdjevanje!)

Če imajo Nemci za svojih 8 mil. prebivalstva v Avstriji 16 visokih šol, mora dobiti poldrag milijon Slovencev, in če prištejemo še Hrvate in Srbe v Istri in Dalmaciji, trije milijoni Jugoslovani eno visoko šolo.

Vseučilišče potrebujemo, da dobimo končno slovenske uradnike. In veliko več jih bomo dobili, ker bodo za naše fanté v Ljubljani študije cenejše in lažje.

Sedaj je na nemških univerzah krog 700 slovenskih dijakov, ki puste tam mesečno povprečno po 50 kron, torej na leto (v desetih mesecih) skupaj 3 mil. 50 tisoč kron. In v zahvalo za to nemški podivjani burši pretepajo naše dijaštvo.

Vlada pravi, da nisredstev, v resnici se uklanja volji Nemcev, ki ne dovolijo na noben način v ustanovitev slovenskega vseučilišča.

Zahtevamo ne takoj popolno univerzo, ampak stopnjema. Zahtevamo stipendije za naše slovenske dijake za pripravo k docenturi, zahtevamo veljavnosti izpita na Zagrebški univerzi tudi za totransko državno polovico, zahtevamo možnost za slovenske docente, da se habilitirajo na avstrijskih univerzah.

Vlada noče izpolniti naših zahtev, ker ji nikdar ne pokažemo zob, ker igramo vlogo ščenet, ki pobirajo pod mizo drobtine. Nihče se ni zganil, ko se nas je metalo iz stanovanj.

Prenašati še nadalje take razmere, nam brani naš narodni ponos. Tudi naši poslanci se bodo morali z drugačno vnemo zavzeti za to našo zahtevo.

Slovensko dijaštvo stopa pred mase, da mu pomagajo izvojevati boj. Sedajne razmere so nevzdržljive in če ne bo kmalu izpremembe, mora priti do obupnega boja, v katerem bodo Italjani za zgled slovenskemu dijaštvu! (Dolgotrajno, burno odobravanje). To bo zadnja postaja križevega pota slovenskega dijaštva in takrat bo tudi končan razvoj slovenskega vseučilišnega vprašanja.

Ko zaključí govornik s temi besedami, zaori po dvorani tako burno odobravanje, da so se potresala okna. Vse ploska, vse kliče „živio“. Na to se prečitajo novodošle brzojavke državnega poslanca, župana Ivana Hribarja, ferijalnega društva „Vesne“, akademičnega društva „Slovenije“, „Triglava“, „Tabora“, Kluba naprednih akademikov v Celju in akadem. društva „Sava“. Vse brzojavke so bile sprejete z živahnim odobravanjem, posebno ona poslanca Hribarja.

Nato prečita jur. Poženel ferijal dr. „Sava“ sledeče:

resolucije:

„Slovenci, zbrani na javnem ljudskem shodu v Ljubljani dne 10. prosinca 1909,

1. najodločnejše protestirajo proti terorističnemu početju nemškega nacionalnega dijaštva na avstrijskih nemških vseučiliščih in proti pristranskemu postopanju akademičnih oblasti ter pozivljajo vlado, naj skrbi zato, da se

zakonito zajamčena enakopravnost na vseučiliščih istinito izvaja;

2. najodločnejše zahtevajo od visoke c. kr. vlade, da predloži državnemu zboru predlogo za takojšnjo ustanovitev pravne fakultete v Ljubljani. Nadalje zahtevajo kot provizorij popolnega slovenskega vseučilišča v Ljubljani takojšnjo ustanovitev državnih stipendij za slovenske docente in priznanje izpitov, položenih na zagrebškem vseučilišču;

3. protestirajo proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete v Trstu. Sicer priznavajo Italijanom pravico do lastne fakultete, ne morejo pa odobriti, da bi bil sedež fakultete Trst, mesto na izključno slovenskem ozemlju. To bi bila neopravičena protekcija Italjanov, ki bi škodovala slovenskim narodnim interesom in poostрила narodnostni boj na avstrijskem jugu do skrajnosti. —

4. Z ogorčenjem protestirajo proti Slovence izzivajočemu razglasu rektorja dunajskega vseučilišča dr. Exnerja in zahtevajo od visoke vlade, da da zadoščenje za nečuvstvo žalitev slovenskega naroda;

5. odobravajo odločni nastop „Narodne Zveze“ in pozivljajo jugoslovanske poslance, da vztrajajo na tem stališču, dokler ne pribore popolne zmage upravičenim slovenskim zahtevam.“

K besedi se oglasi jur. Zalar in predlaga sledeči dodatek k resolucijam: „— Izjavljajo se solidarne z vseučiliškimi težnjami bratov Čehov in Rusinov z željo, da bi zastopniki teh dveh narodov v državnem zboru tudi podpirali slovenske vseučiliške zahteve!“ (Odobravanje!)

Narodno-napredna stranka.

V imenu narodnonapredne stranke se je oglasil k besedi deželni poslanec dr. Ivan Tavčar, ki je burno pozdravljen govoril nekako takole:

Kot načelnik kluba narodnonaprednih deželnih poslancev („živio!“) vam pred vsem sporočam njihov pozdrav. Samo ob sebi je umevno, da je narodno-napredna stranka vedno šla in tudi bo šla z vsem navdušenjem in vsem ognjem v boj za idejo slovenskega vseučilišča.

En argument samo bom izrekel v upravičenje naše zahteve. Mi kot očetje, ki imamo radi svoje otroke, pač hočemo tedaj, ko jih pošljemo na univerzo, da se tamkaj izomikajo, izobrazijo, izučijo, ne pa posurove, poživinijo! (Klic: „Danam jih ne pobijejo!“) Kajti takih surovin, takih živin, kakor jih vzgajajo v sedanji dobi nemške univerze, ni nikjer več drugje najti na svetu. To so razmere, ki naravnost zastrupljajo mladino. Torej že samo s človeškega stališča moramo zahtevati in priboriti svojo lastno slovensko univerzo! (Živahno odobravanje in „živio“-klici!)

Deželni poslanec dr. Vladislav Pegan pripomni: Ker so baje tu med nami tudi neki drugi elementi, opozarjam nato, da naj se pri glasovanju o resolucijah odredi vselej tudi protiglasovanje, da se vsaj pokažejo.

Predsednik da nato na glasovanje vsako resolucijo posebej in vse se sprejmejo z živahnim odobravanjem. Pri protiglasovanju, ko vpraša predsednik, kdo je „proti“, se ne dvigne niti ena roka, pač pa se čujejo klici: „baron Schwarz! Ta črn! Švorc! Pokazati se ne upajo! Sram jih je!“

Predsednik nato pripomni še sledeče: Opozarjam občinstvo, naj se po shodu mirno razide in naj nikakor ne demonstrira na ulici, kajti izvedel sem, da je vlada dala zastražiti ulice z orožniki in policaji!

Nastal je silen hrup, vse kliče „Pfuj! — Sramota! — Abzug Schwarz! — Tako se vzgaja patriotizem!“ Ko se hrup nekoliko poleže, zaključí predsednik shod, zahvalivši občinstvo na tako mnogobrojni udeležbi in izrazivši upanje, da se bo morda vendarle uresničilo ono, kar nam je vlada toliko časa obljubljala, ustanovitev slovenskega vseučilišča.

Občinstvo je burno aklamiralo predsedniku, zapelo „Hej Slovani“ ter se mirno razšlo.

Shod je bil v resnici imponanten kakor ga že ni bilo kmalu v Ljubljani in prepričani smo, da ne bo ostal brez uspehov. Marsikdo, ki se dosedaj ni zanimal za slovensko vseučiliško vprašanje, se je na njem poučil iz nastotičnikov samih, ki trpe največ zaradi večnega zavlačevanja rešitve tega vprašanja, iz ust našega dijaštva, ki je posebno v preteklem času tako bridko občutilo na svojem lastnem telesu vso barbarsko surovost nemškonacionalnega dijaštva. Istotako bo prišlo zanimanje za to vprašanje v naš narod, v najširše njegove mase, a tedaj, ko vstane naše slovensko ljudstvo vse kot en mož za to svojo zahtevo, potem bi radi videli ono c. kr. avstrijsko vlado, ki bi se ji upala nasprotovati. Pač so pobijali nemški buršaki naše dijake z gorjačami, da je tekla slovenska kri po tleh nemških vseučiliških mest, hoteli so vzeti našemu dijaštvu oni borni košček kruha, s katerim se je preživljalo v tujini, izstradati so ga hoteli, ali izstradali, pobili ne bodo niti buršaki niti avstrijska vlada slovenskega naroda! Ali — če hočejo, naj poskusijo. —r.

Politična kronika.

Velikodušnost Avstro-Ogrske!

55 milijonov Turčiji! Na Dunaju so postali kavalirji. Pa ne morda zato, ker imajo preveč denarja, ampak ker vidijo, da je prvotno stališče avstrijske diplomacije, da Turčiji ne gre nikaka odškodnina za Bosno in Hercegovino, nevzdržljivo, in ker hočejo svojo popustljivost olepšati z velikodušnostjo. Tako pravi „Neue Freie Presse“ v članku, inspiriranem od vlade, da je Avstro-Ogrska prva dežela, ki ne ponuja Turčiji samo besed, ampak ji hoče pomagati prekoračiti velike finančne težkoče. Zato da Avstrija Turčiji v „znamenje prijateljstva“ in „da se ohrani mir na Balkanu“ 55 milijonov kron za državna posestva — Turčije v Bosni in Hercegovini. Avstro-Ogrska s svojimi 4 milijardami kron državnega dolga pomaga Turčiji, ki ima 2 milijardi kron drž. dolga! Vsekakor kavalirstvo, kakor ga sicer pri Avstriji nismo vajeni. Ali temu kavalirstvu je iskati vzroke v tem, da hoče Avstro-Ogrska na ta način izolirati Srbijo. To priznava tudi „Neue Freie Presse“, ko pravi: „Srbija je osamljena, načrt zveze balkanskih držav je padel v vodo.“

d Reforma poslovnika državne zbornice. Dne 8. t. m. je izšlo besedilo preosnove državnozbornskega poslovnika, kakor je sestavil referent dr. Steinwender in katero pride v odsekovi seji 18. t. m. v razpravo. Glavne premembe so, da se mesto sedajnih pet, voli v bodoče sedem podpredsednikov, in mesto sedajnih dveh, v bodoče šest rediteljev.

§ 34 govori o poslovanju zbornice ter prinaša nove določbe v prvem branju. Po tem načrtu morajo se trikrat brati predlogi vlade, gosposke zbornice, samostojni predlogi udov in odsekov. Prvo branje izpade po § 20, ako predlagatelj sam zahteva, da se njegov predlog odda brez prvega branja

že obstoječemu, ali novoizvoljenemu odseku. Zbornica lahko tudi z dvetretjinsko večino odloči, da se odločitev v kakem predmetu prepusti brez prvega branja in brez posvetovanja odseku. Prvo branje izostane tudi pri predlogih vlade, gosposke zbornice in pri samostojnih predlogih odsekov, ako se naj dalje v drugi seji, ko se je dotični predlog razdelil, ne stavi pismena, od dvajset udov podprta zahteva po prvem branju. Važne izpremembe so se vpejlale tudi glede interpelacij. Te se morajo po načrtu iročiti predsedniku zbornice pismeno, podpisane od najmanj petnajst poslancev. Interpelacija se naznani takoj interpeliranemu. V zbornici se naznani ime interpelujočega in predmet interpelacije ustmeno. Interpelirani odgovarja ustmeno, pismeno, ali pa odgovor iz ozirov, ki jih navede, odkloni. — § 63 govori o imenskem glasovanju glede predlogov o poslovanju ter isto izrecno smatra za nedopustno. — Peticije se dobesedno natisejo v stenografskem protokolu, toda nikdar se ne čitajo.

o K otvoritvi državnega zbora. Včeraj je pisarna poslanske zbornice razposlala dnevni red za prvo sejo dne 20. t. m. Med drugim najdemo tam razpravo o nepriznanih volitvah državnih poslancev, dalje zakonski načrt o podelitvi 100 milijonov kron za starostno in invaliditetno zavarovanje ter — 21 nujnih predlogov še iz jesenskega zasedanja.

o Gorški deželni zbor, ki se je sešel dne 8. t. m., je bil za včeraj popoldne ob 5. uri sklican k drugi seji. Ker pa zapričeta pogajanja med strankami zaradi razdelitve deželno-odborskih mest niso vedla do zaključka, se slovenska napredno-agrarna in pa laška klerikalna stranka niste udeležili seje. Prihodnja seja se bo sklicala pismeno.

d Ministerski svet je, kakor poročajo „Narodni Listy“, sklepal v nedeljo o delovanju v prihodnji sezoni. Od zadnjega zasedanja preostalo je še 21 nujnih predlogov. Splošno se misli, da se bode delovanje zbornice preselilo v odseke, tako da bode plenarna seja le dvakrat na teden.

d Reforme v Bosni in Hercegovini. Na spomlad izda vlada ustavo za obe deželi. Deželni zbor bo sestel iz virilistov in 3 kurij (1. kurija izobražencev in bogatašev [kako demokratsko!!], 2. mestna in 3. kurija kmečkih občin). V vsaki kuriji bodo razne konfesije volile ločeno. Volitve bodo najbrže že maja ali junija. V poletju se deželni zbor snide. — Ustvarila se bo tudi odvetniška ter trgovsko-obrtna zbornica.

d Avstrijski predlogi in Turčija. Kako se iz Carigrada poroča, ministerski svet še glede predloga našega poslanika ni na jasnem. Vladno stališče za predlog je prijazno le iz razloga, ker ji je neprestan boj izčrpal že vse moči in ona hoče svoje delo v prvi vrsti posvetiti notranjemu delu. Vlada bode končno odločbo tako dolgo zavlačevala, dokler se javnost jasno ne izrazi za predlog, ker tedaj ji je tudi večina v zbornici zagotovljena.

o Srbski vladni program. Minister Milovanović in vodja naprednjakov Novaković izdelujeta politični program, ki bi naj bil, če ga skupščina sprejme, za bodočo vlado državni program.

o Na Portugalskem je položaj zelo resen. Kralj Manuel je stopil, kakor se poroča z merodajne strani, v zvezo z eksdiktatorjem Frankom, ker nima sicer nobenega moža, ki bi imel vpliv in moč, mu pomagati v težkem položaju. Franko ima baje še vedno silno privrženstvo. V opozicijskem

taboru vlada mnenje, če imenuje kralj Frankota za diktatorja, je revolucija neizogibna.

Drobne politične vesti.

Ruski poslanik na Dunaju namesto kneza Urusova, ki odstopi v kratkem, postane ali pl. Rosen, bivši poslanik v Tokio, ali pa grof Pahlen. — Kartelna banka in Mažari. Ogrski politiki si lahko s svojimi uspehi tudi v bančnem vprašanju zadovoljno manejo roke. Načrt za ustanovitev kartelne banke je prvi korak k osamosvoji Mažarov na tem polju. Ogrske stranke, tudi šovinisti v neodvisni stranki, so s to začasno rešitvijo prav zadovoljni in izjavljajo celo, da bodo za to koncesijo prav radi glasovali za zvišanje rekrutnega kontingenta brez narodnih koncesij. Oficijski organ 48aške stranke pravi, da je kartelna banka minimum, s katerega dosego se bančno vprašanje za Mažare zadovoljivo reši. — Nižjeavstrijski deželni zbor je sklenil darovati 10.000 K za žrtve v Italiji. — Veleizdajstvo Klofačeve narodno-socialne stranke? Nemški časopisi so raztrobili novico, da je mladinska organizacija Klofačeve narodno-socialne stranke dobila od srbske mladinske organizacije v Beogradu nekaj telegram, ki je kazal na veleizdajalsko delovanje stranke, in da je policijska oblast brzojavko zaplenila. Ta pa izjavlja, da ji o tem ni nič znanega. — Ministerska kriza na Rumunskem. Ministerski predsednik Sturdza je podal demisijo in se je poverila sestava začasnega kabineta Bratianu.

Dnevna kronika.

Kje je mogoče ustanoviti kmet. zadrugo? Zadrugo strokovno glasilo srbske zadrugne zveze v Zagrebu piše pod naslovom: „Kako in kje naj se ustanavljajo srbske kmetijske zadruge?“ tudi to-le: „Srbska kmetijska zadruga se more ustanoviti v vsakem kraju, kjer je vsaj deset resnih, marljivih, poštenih in miroljubnih Srbov; torej Srbov, ki teže za napredkom — katerim ni vseeno, ali napredujejo ali nazadujejo. Pri vzprejemanju članov v zadrugo ne gleda se toliko na premoženje, kakor na poštenje, treznost, resnost in marljivost. Vsak pošten, miroljuben, resen in marljiv Srb je dobrodošel srbski kmetijski zadrugi, pa če tudi nima prav nikakršnega premoženja. Nikakor ne spadajo v zadrugo prepirljivci, pijanci, lenuhi, zapravljivci, zgagarji itd.; pa če bi bili ti ljudje še tako bogati; kajti, kakor hitro pridejo taki ljudje v kakšnokoli društvo, takoj ga je konec.“

v Slovanski dijaki so ustanovili na univerzi v Halle na Nemškem slovansko društvo, v katerem so zastopani vsi slovanski dijaki.

v Surov častnik. Nedavno je šla v Pragi družba dam in gospodov po ulici, kjer jih je srečal nemški častnik J. Wucherer in je jednega gospoda iz te družbe surovo sunil. Ta mu je odvrnil na sunek z besedami: „Zakaj me suvate? To je nesposobno.“ Na te besede je častnik takoj potegnil sabljo in nevarno ranil dotičnega gospoda. Še le redarji so ga rešili. Cela stvar se je naznanila vojaškim oblastem.

v Mednarodni kongres za varstvo pravic pisateljev slikarjev, kiparjev, časnikarjev se bode vršil letos od 22. do 30. junija v Kodanju na Danskem. Minulo soboto se je sešel tam komite, ki bo izvršil potrebne priprave.

v Koliko da Štajerska državi in koliko dobi od nje? Štajerska dežela plačuje direktnih davkov 174 milj., kolekov, tabak in pristojbin 73 milj., vžitinskega davka 144 milj., za sol

23 miliona, tobak 126 milj. in za pošto 7 milijonov kron, skupaj tedaj 623 milijonov kron. — Dobi pa od države za politično upravo in javno varnost 16 milj., orožništvo 15 milj., visoke šole 24 milj., za duhovništvo 14 milj., srednje šole 13 milj., ljudske šole 06 milj., finančne urade 24 milj., pošto 62 milj., sodnijo 45 milj., za obrtniško izobraževanje 03 milj., za državne gradnje, za ceste in regulacije rek ter potočkov 24 milj., pokojnine 61 milj., skupno še z nekaterim manjšimi izdatki 309 milj. — Štajerska daje državi 25 milijonov kron več kakor dobi in je torej „aktivna“ kronovina. Dr. Steinwender, kateri je to statistiko sestavil, pristavlja: ali je treba, da Štajerci skade na leto za 12 milijonov kron tobaka in plačujejo za vpijančljive pijske na leto 6 milijonov kron davka?

v Stvaren odgovor hočemo! Gospodje pri „Slovencu“ postajajo nerazumni. Mi jim pa tudi radi verjamemo, da ni bilo posebno prijetno, ako jim je „Narodni Dnevnik“ očital, da so se odstranili vsi „kmečki“ poslanci „Slov. ljudske stranke“, ko se je šlo za pooblastilni zakon trgovske pogodbe s Srbijo. Neprijetno je stvarno odgovorjati na take stvari, ko so do pičice podobne frivolni igri z ljudskimi interesi. katere gospodje tako navdušeno branijo — doma na zakonitih shodih in kvečjemu še v „Slovencu“. Verjamemo, da je precej „strupeno“, ako se koga spominja, da se takoj ukloni, ako zapihlja le rahel vetrček iz vladnega meha. Mi nismo bili niti dovolj strupeni, ker bi drugače morali pisati, da je tedaj nemško časopisje zmagonosno vpilo o zmagi nemških fabrikantov nad sitnimi agrarci. Mi nismo niti toliko „strupeni“, da bi povedali slov. javnosti, da je „Slovenec“ nedavno tega (4. jan.) poročal, da je „naša opozicija glasovala zoper pooblastilni zakon.“ Saj so med „našo opozicijo“ mišljeni tudi glasoviti „kmečki“ poslanci „Slov. ljudske str.“ na Kranjskem? Zdelo nam se je namreč v interesu skupnega dela za velika narodna vprašanja v drž. zboru vendar neoportuno, da bi pribili na sramotilni oder oficijelno laž največje slovenske stranke. Gospoda kako se pravi taki politiki? Je pač mnogo lažje napisati par nerodnih psovka na adresu „Nar. Dnev.“, ko pa opravičiti tako politično nepoštenost in nestalnost, ki naš smeši in ponižuje pred isto vlado in celim svetom. Gospodje, le potolažite se; to je še le začetek; pride še marsikaj drugega. Skrbeli bomo, da bo skoro konec vaših zlatih dni!

Štajerske novice.

b Celjskim društvom v pomislek. Kakor smo zvedeli, se vrši letošnji občni zbor „Savinjske podružnice Slov. P. D.“ v Celju. Ali bi ne bilo umestno, ako bi ob tej priliki vsa celjska in okoliška narodna društva imela kako večjo prireditve v korist te podružnice. Znano je vsem, kako je postopala večina štajerskega deželnega zbora napram prošnji „Savinjske podružnice“ za podporo. Že prej dovoljeno podporo 1000 K so zavrgli in komaj se je posrečilo dr. Hrašovcu in tovarišem pribojevati borih 200 K. Nemci delajo na vse kriplje proti Savinjski podružnici. Vsakomur je še v spominu, da je postavila podružnica lani udobno in prostrano planinsko stavbo na Okrešlju: Frischaufov dom. To jo je stalo primeroma zelo dosti. Takozvani „Planinski plesi“ v Ljubljani, v Trstu in Mariboru so se v vsakem oziru imenitno obnesli. Povsod je bil precejšen dobiček.

Ali bi kaj takega v Celju ne bilo mogoče? Pri tako narodni napravi, kot

je „Slovensko planinsko društvo“, naj se dela z združenimi močmi. Tukaj je tudi lepo polje za delovanje narodnih dam in gospodov. Planinke, planinci, rodoljubke, rodoljubi vseh stanov, vseh političnih struj — vse naj družijo dejstvo: v bran za naše slovenske planine!

Planinka.

o Važna razsodba zveznega sodišča Zdr. držav za izseljence v Sev. Ameriko. Že dolgo je bilo dyumljivo, ali ima amerikanska posamezna država pravico, vselitev s tem pospeševati, da plača ljudem, ki bi se radi izselili, denar za prevoznjo iz Evrope. Da bi se v tem oziru jasnost zadobila, ukrenila je priselilna oblast New-Orleans, katera je kakor vse priselilne oblasti oblast zveze, da pride slučaj nekega na navedeni način v deželo prišlega načelnika pred zvezno sodišče v Louisiani. Razsodek tega sodišča pa se je tako glasil, da nima po priselilnem zakonu z dne 1. julija 1907. posamezna država pravice, ljudem, ki bi se radi izselili, denar za potovanje posojevati. Ta razsodek je za avstrijske izselnike v Ameriko zaraditega velikega pomena, ker je z istim zdaj dognato, da se lahko izselnikom, katerim je kaka amerikanska posamezna država prevoznino v Ameriko popolnoma ali deloma plačala, od amerikanske priselilne oblasti izkrcanje zabrani. — Občinskim predstojništvom se je naročilo od okr. glav., da skrbijo za to, da se ta razsodba vdeleženim krogom prebivalstva naznani. Posebno se mora izselnike v Ameriko pri vsaki priliki na to razsodbo opozoriti, da ne pridejo morebiti taki ljudje v nevarnost, da bi se jim izkrcanje v Ameriko zabranilo.

a Narodna nestrpnost in malenkostno maščevanje. V nedeljo je šla neka slovenska gospodična v Celju mimo nemške farne cerkve. Tam jo je 16 letna učenka modistinje Staudinger počastila s klicem: „Heil u. Sieg, die Windischen auf den Strick“. Seveda je ta klic navdušene hčerke „kulturnega“ naroda vzbudil le pomilovalen nasmeh: Gospodična ne kupuje namreč več pri Staudingerci in je bilo izzivanje le poskus maščevanja.

a V pljanosti je bil okraden Jožef Križan, žel. delavec. Mož se ga je preveč nasrkal na novega leta dan v gostilni Zagode na Ostrožnem in to priliko je porabila Dimec iz Gorice in mu izmaknila 44 K. Denar so še našli pri njej, ko so jo zaprli.

a Bratov denar je dvrgal iz posojilnice Jakob Šuhel iz Pečovja pri Celju. Svojo doto 1200 K je tekom treh mesecev zapil po raznih gostilnah. Nato je izmaknil svojemu bratu Ivanu branično knjižico in je vzdignil že okoli 400 K. Ko je ta zapazil, da mu manjka knjižica, je naznanil stvar okrožnemu sodišču, katero je dalo Jakoba Šuhla zapreti, ko je zopet prišel po denar.

a Zopet nemško veleposestvo padlo! Grad Hartenstein pri Slovenjgradcu (posestvo meri 346 oralov) je kupil g. Ivan Knez iz Ljubljane za 72 tisoč kron.

a K bojkotu slovenskih hiš hujska nek Celjan (kakor je videti, g. „kandidat“ Aistrich) v „marburgerci“. Pravi, da bi se naj izselile vse nemške stranke iz slovenskih hiš, da bi se na ta način uničilo slovenske hišne posestnike. Da to ni izpeljivo, ve vsak Celjan in menda tudi Aistrich. Pa zanimivo je da se nam konfiscira vsako najmanjšo stvarco, ki cika na bojkot, nemški listi pa imajo popolno svobodo!

a Brezplačno se oddajo sledeči časopisi (zadnji letnik): „Domovina“, (2 iztisa), „Narodni List“ (2 iztisa), „Učiteljski Tovariš“, „Korošec“, „Mir“, „Slovenski Gospodar“, „Soča“, „Slo-

venski Čebelar". Kdor jih želi naj se obrne na Klub slov. napr. akademikov v Celju (v roke g. M. Hrašovcu).

a Za uboge na Vranskem je volil dne 2. avgusta 1908 na Vranskem umrli Jakob Brinovc znesek po 1000 K, kojega obresti se naj vsako leto na dan njegove smrti razdelijo.

Kranjske novice.

o Deželni zbor kranjski ima plenarno sejo v sredo, mogoče pa tudi šele v četrtek dopoldan. Včeraj in danes so zborovali odseki. V finančnem odseku se je včeraj sklepalo o predlogu, ki ga je stavil g. dr. Karel Triller v imenu narodno naprednih poslancev glede zvišanja učiteljskih plač. Klerikalci so izjavili, da je rešitev vprašanja o učiteljskih plačah nujno zvezana s celo vrsto drugih važnih vprašanj, ter so vsled tega glasovali proti, in s tem narodno napredni predlog pokopali. Slomškarji in Slomškarice so nad tem prvim nastopom svoje stranke sila poparjeni, ker so bili povsod že pripovedovali, da bodo 1. februarja že potegnili zvišane plače! Finančni odsek je nadalje rešil proračun. Glede na nujni predlog narodno napredne stranke, naj se Ljubljani dovolijo 2½ milijonsko posojilo za zgradbo tržnice, dekliškega liceja, tretje deške in druge dekliške šole ter za pokritje kupnine mestne plinarne, so klerikalci obljubili, da bo deželni odbor tudi, ne da bi bil v deželnem zboru tozadevni predlog sprejet, sam posojilo pritrdil, češ, da istemu klerikalni volilci ne ugovarjajo. Če bodo le klerikalci držali besedo!

o Deželni poslanec Ivan Lavrenčič f. Po kratki bolezni je v Vrhpolju pri Vipavi na pljučnici umrl 11. t. m. Ivan Lavrenčič, ki je bil pri lanskim deželnozbornih volitvah izvoljen za poslanca v kmečkih občinah sodnih okrajev Idrija in Vipava. Že njegov oče je bil deželni poslanec istih okrajev, dokler mu niso l. 1901. iztrgali mandata naprednjaki izvolivši Iv. Božiča iz Podrage. Lavrenčič, po stanu gostilničar, je bil fanatičen klerikalec. N. v m. p.!

o Nova velika slovenska modna trgovina se otvori 1. sušca t. l. v Ljubljani na voglu Selenburgovih ulic in Franca Jožefa ceste, pri „Maliču“. Trgovinski prostori bodo v pritličju in I. nadstropju. Lastnika sta g. Pavel Magdič, ki ima že sedaj trgovino v Prešernovi ulici in g. I. Kette, ki je bil dosedaj glavni poslovodja v nemškutarski trgovini I. S. Benedikta.

o V odvetniško prakso pri ljubljanskem odvetniku dr. I. M. Hribarju je vstopil kot odvetniški kandidat g. Stanko Rudež, doslej notarski kandidat pri notarju dr. K. Schmidingerju.

o Pri računskem oddelku deželne vlade v Ljubljani je vstopil kot praktikant Franc Hubad, doslej notarski kandidat pri A. Hudoverniku.

Koroške novice.

b Umrl je v Celovcu vladni svetnik Jože Kronik, nekdanji celovski okrajni glavar. Doživel je lepo starost 91 let. Bil je vnet Slovenec.

b Slovenska gledališka predstava v Celovcu. V nedeljo zvečer je uprizorilo „Slovensko delavsko društvo v Celovcu“ gledališko igro v „Rokodelskem domu“. Igrali so priprosti diletantje prav dobro, dasi je bila igra zelo slaba in jo je spisal najbrž kdo zanalasč za celovsko delavsko društvo. Vsekakor priporočamo avtorju „Kapele na gori“, romantične igre v petih dejanjih, da ostane še zanaprej lepo skrit.

Med pavzami je pel čveterospev in so igrali tamburaši na splošno zadovoljnost. Vsem proizvajalcem se je poznalo, kako jih veseli natlačena dvorana. Gotovo je bilo ljudi vsaj toliko, kolikor navaja uradna statistika Slovencev v Celovcu. Če sodimo po tem, moramo biti veseli, da so tukajšnji Slovenci tako zavedni, da prihajajo na slovenske prireditve vsi do zadnjega. Vendar bo zmota morda v statistiki, kajti pogrešali smo pri prireditvi mnogo znancev, ne glede na to, da otrok menda sploh nič ni bilo.

Delavskemu društvu smo za njegov trud zelo hvaležni. Ne samo, da je pokazalo, da je v Celovcu tudi razen tržnih dni mnogo Slovencev, ampak tudi zato, ker je nudilo ljudstvu prav lepo zabavo. Le zopet na delo, da se kmalu zopet vidimo! Morebiti bo prihodnjič tudi pri izbiranju igre več sreče.

Primorske novice.

b Izvoljen je v Istri v km. volilnem okraju Volosko-Podgrad za dežel. poslanca dr. I. Pošćić.

Potres v južni Italiji.

Štirinajst dni živ pod razvalinami.

Mesina, 11. jan. Proti poldnevusu izkopali izpod razvalin 43 let starega mesarja Bensaja, ki je bil 14 dnij pokopan pod razvalinami brez vsake hrane. Moral je gledati, kako so mu počasi umirali žena in 4 otroci. Bensaja počuti razmeroma dobro.

Pokopavanje mrličev.

Mesina, 11. jan. Pokopavanje je prevzel municipij in sedaj je oskrbujejo pod nadzorstvom 2 zdravnikov meščanski pogrebci. Železnice zopet redno poslujejo, vendar smejo potniki le z dovoljenjem oblasti priti v mesto.

Pomoč iz Amerike.

Rim, 10. jan. Ameriški poslanik je dospel semkaj. Tudi nekaj ameriških bojnih ladij je priplulo z obleko in živežem. Obleko, ki so jo pripeljale s seboj, so razdelili med begunce, ki so bili na ladji „Regina d'Italia“.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Potovanje ministra dr. Začka.

b Praga, 12. jan. Češki minister-rojak dr. Začek se poda te dni na Češko, da se na mestu pouči o političnem položaju. Češki narodni svet mu izroči memorandum glede zadnjih dogodkov in po njih ustvarjenega položaja na Češkem; vrši se konferenca čeških poslancev, kateri bo prisostvoval tudi minister Začek in na kateri se bo obsežno razmotrival politični položaj.

Zarota proti ruskemu carju?

b Petrograd, 12. jan. Tukaj se je razkrila v Carskojem selu nova zarota zoper carsko rodbino; zadnji teden je dobil car več grozilnih pisem; zadnjo noč se je izvršilo v Carskojem selu in v Petrogradu vsled tega mnogo aretacij.

Avstrijska ponudba Turčiji — odklonjena?

b Carigrad, 12. jan. Vesti dunajskih časopisov, da je turški ministerski svet zavrgel ponudbo Avstro-Ogrske glede odškodnine, niso resnične; veliki vezir Kiamil-paša je avstrijsko ponudbo pač predložil, a sklepalo se bo o njej jutri.

Novi potresni sunki.

b Mesina, 12. jan. Včeraj ob pol 5. in ob 7. uri zvečer sta se slišala zopet 2 močna potresna sunka.

Društvene vesti.

a Glavni odbor za veliko sokolsko maškerado v Celju (21. februar 1909!) ima jutri, v sredo 13. t. m. važno sejo v rdeči sobi „Narodnega doma“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vsi odseki odbora so nujno vabljeni, da se zanesljivo udeležijo te seje.

a Za celjski odsek „Prosvete“ je darovala vesela družba v „Nar. domu“ K 550 in akad. društvu „Tabor“ v Gradcu dva neimenovana 20 kron.

Tržne cene.

11. januarja.

Na dunajski borzistagnirata ponudba in konzum še vedno. Tendence je trdnejša. Pšenica se je dvignila za 10 vin.; žito samo za 5 vin.; ječmen je ostal; turšica je notirala za 10, oves za 15 vin. višje kot pred tednom.

Kava: Santos Good Average za marc 32'50; za maj 31'25, za september 30'75, za december 30'50. Tendence stalna.

Produktni trg: Pariz: moka za tekoči mesec 29'10, moka za prihodnji mesec 29'40, moka za januar — april 30'20, moka za marc — junij 30'40, pšenica za tekoči mesec 22'45, pšenica za prihodnji mesec 22'75, pšenica za januar — april 23'45, pšenica za marc — junij 23'50, žito za tekoči mesec 16'25, žito za prihodnji mesec 16'40, žito za januar — april 16'90, žito za marc — junij 16'90.

Sladkor: Praga: surovi sladkor prompt K 22'85, za oktober — december K 22'15. Tendence mirna.

Produktni trg: Budimpešta. Pšenica za april K 12'83 pšenica za oktober K 10'90, žito za april K 10'27, žito za oktober K 9'17, oves za april K 8'70, oves za oktober K —, turšica za maj K 7'33, ogrščica za avgust K 13'90. Promet 8.000 met. st.

Budimpešta, 7. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 118 do 120 vin., mlade, srednje 120 do 121 vin., mlade, lahke 121 do 122 vin.; zaloga 23.303 kom.

Listnica uredništva.

Vse cenjene dopisnike prosimo potrpljenja. List je rjaven in ne more vsega gradiva natenkrat zmagati. Širite in priporočajte „Narodni Dnevnik“!

Mali oglasnik.

Plača se za enkratno objavo 50 vin., za dva- ali večkratno objavo za vsakikrat 50 vin. — Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljnjo vrsto 10 vin. — Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje vnaprej (tudi v znamkah). — Na vprašanja, tičočja se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanja znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravišтво „Narodnega dnevnika“.

Proda se nova hiša

zraven cerkve in meščanske šole takoj.

Eden ali dva dečka

ki imata veselje za kleparsko obrt, se sprejemata za vajenca s celo oskrbo na štiri leta. Posreduje društvo za varstvo otrok v Celju. 21

50 kron

onemu (ali pa narodnim namenom), ki pošlje mlademu oženjenemu možu kmetijske stroke in te vežbanemu v vseh pisarniških opravilih dobro službo. F. M., Gradec (Hauptpostlagernd.)

Išče se spreten

strojevodja

za parno žago. — Več v upravnistvu „Narodnega Dnevnika“. 42 3-1

Zvezna trgovina in tiskarna v Celju sprejmeta

praktikanta ali praktikantinja

v pisarno. — Ponudbe na naslov: Zvezna tiskarna v Celju.



Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili našega ljubljenelega nepozabljenega sinčka na zadnji poti, posebej pa še krškemu, brežskemu in rajhenburškemu c. kr. orožništvu, učiteljstvu in katehetu, ki so se s šolsko mladino udel žili pogreba nepozabljenega nam sinka, dasiravno se je pogreb vršil v tuji župniji, bodi izrečena tem potom najiskrenejša zahvala.

Rajhenburg, meseca prosinca 1909.

Žalujoči starši Andrej in Ana Gril.



Svoji k svojim!
Slovenski trgovci pozor!
Naročujte svoje blago pri skoz in skoz slov. tvrdki

Svoji k svojim!
Slovenski trgovci pozor!
Naročujte svoje blago pri skoz in skoz slov. tvrdki



„Merkur“ J. Ulčakar in dr.
Trst, ulica Torre Bianca 9.

„Merkur“ J. Ulčakar in dr.
Trst, ulica Torre Bianca 9.



Zaloga kave, riža in družega kolonijalnega blaga.
Nakup in prodaja domačih pridelkov.

Zaloga kave, riža in družega kolonijalnega blaga.
Nakup in prodaja domačih pridelkov.

